

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2016. május 4.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2016. május 4. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszleletet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

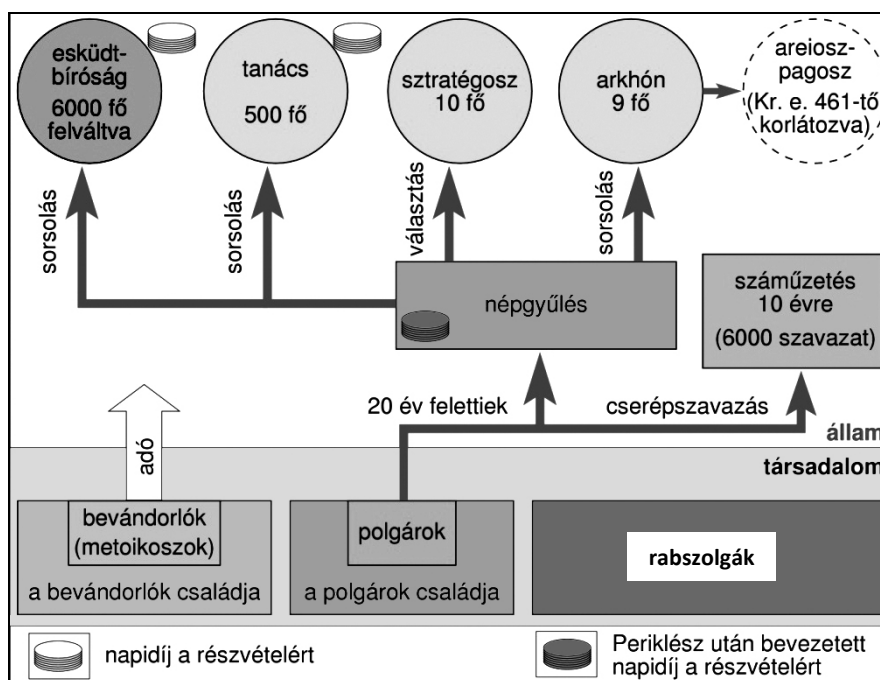
- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az athéni demokrácia virágkorához kapcsolódik.

Egészítse ki a szöveget az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)



Az athéni társadalom és állam Periklész korában

A sztratégoszi tisztségnél fontos volt a katonai rátermettség, ezért őket a többi tisztségviselővel ellentétben **a)** A polgárok két fontos területen is előnyöket élveztek a bevándorlókkal szemben, egyrészt nem **b)**, másrészt pedig részt vehettek a **c)** A tanács és az esküdtbírók tagjai azért kaptak napidíjat, hogy a **d)** is részt vehessenek a munkájukban.

4 pont	
--------	--

2. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik.

Válassza ki a következő szent szövegek közül az iszlám valláshoz kötődő négy idézetet! Írja a megfelelő források betűjelét a táblázatba! (Elemenként 1 pont.)

A) „Az emberek kötelessége [...] a Házhöz történő zarándoklat, de csak annak, aki módot talál rá. Ám aki tagadja, az maga látja kárát.”

B) „Saját testrészeiből teremtette az egyes kasztokat. Fejéből a papokat, kezéből a harcosokat, derekából a pásztorokat, lábából a szolgákat.”

C) „Amikor imádkozott, megnyílt az ég, és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

D) „Bizony Mi látjuk orcád fordulását az ég felé, ezért megváltoztatjuk neked az imairányt úgy, hogy azzal elégedett leszel. Fordítsd hát orcádat a Tilalmas Mecset felé, és bárhol is vagytok, fordítsátok orcátokat arra!”

E) „Emberi korlátokon túlpillantó, megtisztult, égi látásommal így láttam távozni és újrászületni az élőlényeket, közönségeseket és kiválókat, szépeket és rútakat, boldogokat és boldogtalanokat, amint tetteiknek megfelelően térnek vissza.”

F) „Csupán egyetlen isten. Magasztaltassék! Nincs szüksége gyermekre, amikor Övé mindaz, ami az egekben és a földön van.”

G) „Nincs itt. Feltámadt, ahogy előre megmondta. Gyertek, nézzétek meg a helyet, ahol nyugodott! Aztán siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból, előttetek megy Galileába. Ott viszontlátjátok. Íme tudotokra adtam.”

H) „Harcoljatok [...] azok ellen, akik harcolnak ellenetek! Ám ne szegjétek meg a törvényt, ne harcoljatok a fegyvertelenek ellen!”

Az iszlám valláshoz kötődő négy idézet betűjele:				
--	--	--	--	--

4 pont	
--------	--

3. A feladat a magyar államalapítással kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Akkoriban volt Marosvárt egy Ajtony nevű nagyon hatalmas fejedelem, aki Bodony városában a görögök szertartása szerint keresztelkedett meg. Ez felette fitogtatta erejét és hatalmát, [...] István királynak pedig nem adta meg a tiszteletet semmiben. [...] Csanád [István híve] [...] tábort ütött egy hegynél, [...] Ajtony meg a Nagyösznek mondott mezőn vert tábort [...]. Késedelem nélkül harcba szálltak [...]. Ajtonyt Csanád serege a csata helyszínén megölte. Csanádot [...] a király felmagasztalta. Megtette a királyi ház és Ajtony házának intézőjévé. Ezt mondta a király [Csanádnak]: »[...]Azért, mert kipusztítottad belőle az ellenségemet, te légy ennek a tartománynak az ispánja.«” (Szent Gellért püspök legendájából)

a) Mely uralkodói törekvések olvashatóak ki az idézett forrásrészletből? Karikázza be a két helyes válasz sorszámát!

1. a pogányság felszámolása
2. az anyagi alapok megteremtése az egyház működéséhez
3. az uralkodói hatalom kiterjesztése a Kárpát-medence teljes területére
4. a területi alapú közigazgatás megteremtése
5. külpolitikai szövetségek kötése

b) Melyik hatalommal állt szövetségben Ajtony? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Bizánci Birodalom
2. Egyházi (Pápai) állam
3. Német-római Császárság

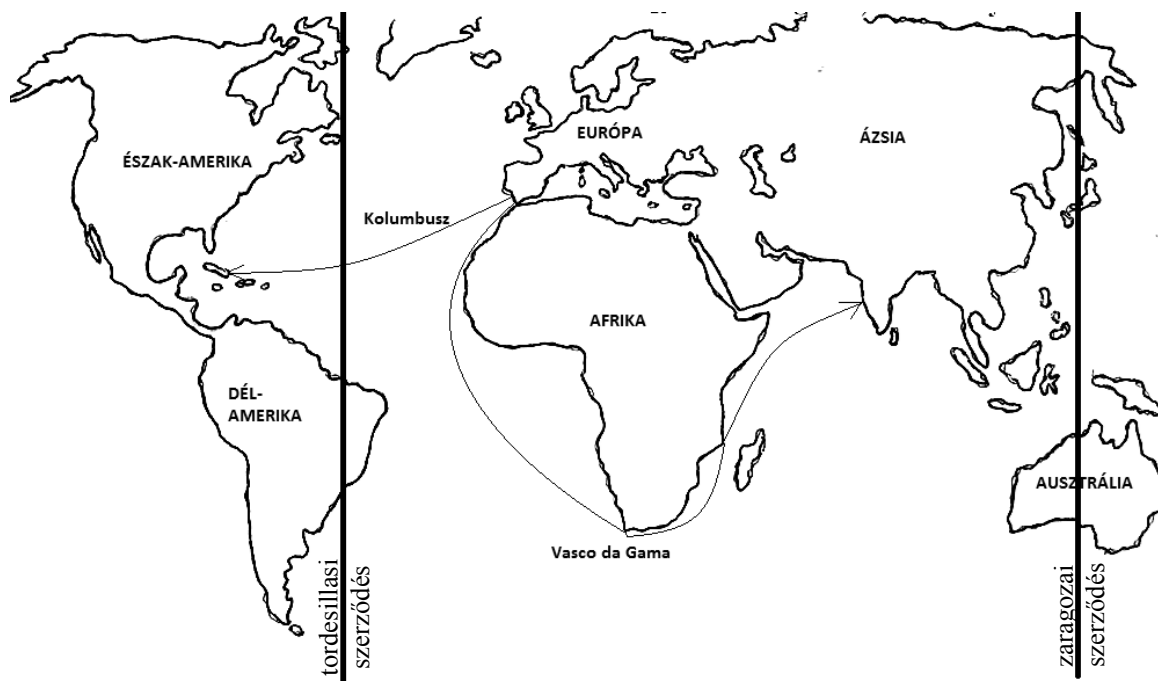
c) Nevezze meg történelmi szakkifejezéssel azt a közigazgatási egységet, amelyet a forrásrészlet utolsó bekezdése „tartomány”-ként említ!

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a nagy földrajzi felfedezésekhez kapcsolódik.

Állapítsa meg a térkép és ismeretei segítségével, hogy a források melyik felfedezőút következményeit mutatják be! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy X jel kerülhet. (Elemenként 1 pont.)



Kolumbusz és Vasco da Gama útja

A) „A magas szerződő felek [...] egy egyenes vonalat húznak a Zöld-foki-szigetektől 2000 km távolságra nyugat felé. [...] Mindazok a szigetek, illetve szárazföldi területek, amelyeket Portugália királya, illetve az ő hajói felfedeztek, vagy fel fognak fedezni, e határvonaltól keletre [...] az említett portugál király úr és az ő utódai örökös tulajdonába mennek át. Azok pedig, amelyeket Kasztília és Aragon királya és királynője, illetve az ő hajóik az említett határsávtól nyugatra fedeztek fel vagy fognak felfedezni [...] az említett király úr, illetve királynő és az ő utódai örökös tulajdonába mennek át.” (A tordesillasi szerződés, 1494)

B) „Az említett tartományok összeköttetésbe lépnek egymással, szövetkeznek és egyesülnek úgy, mintha örök időktől összeköttetésben lettek volna, hogy egymás mellett kitartsanak teljesen olyan formában és módon, mintha csak egy tartomány volnának. [...] Egyes tartományokban el kell tehát háritani még az akadályokat, amik a vallásszabadság útjában állanak.” (Részlet az észak-németalföldi tartományok által létrehozott utrechti unió szövegéből, 1579)

C) „1504. február ötödik napján [...] Velencébe érkezett három gálya. [...] Ezek üresen, áru nélkül érkeztek, pedig senki nem emlékezett arra, hogy valaha is megtörtént volna, hogy egy gálya útjáról áru nélkül térjen haza.” (Girolamo Priuli naplója, 1504)

D) „Aztán mindent kihurcoltak, [...] minden értékes és becses holmit: nyakékeket nagy kövekkel, finom művű karpereceket, arany karkötőket és csuklófüzéreket, bokára való arany csörgődíszes pereceket és királyi koronákat, valódi királyi holmikat [...].” (Indián krónika, XVI. század eleje)

	Kolumbusz útja	Vasco da Gama útja	Egyik sem
A)			
B)			
C)			
D)			

4 pont	
--------	--

5. A feladat a Rákóczi-szabadságharccal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Az említett jeles Rákóczi Ferenc életének és összes, [...] ingó és ingatlan javainak [...] kegyelmet adunk. Valamennyi – mind felsőbb, mind alsóbb rendű és rangú, akár polgári, akár katonai rendben levő – Rákóczi-követőnek, [...] megbocsátó kegyelmet adunk.” (Uralkodói oklevél)

B) „Elrendeltem, vezessék hozzám a hegy túlsó oldalán tartózkodó csapatokat. Dél tájban érkeztek, botokkal és kaszákkal felfegyverezve. Ötszáz ember helyett alig volt kétszáz gyalogos, rossz parasztpuskákkal felszerelve, és ötven lovas. [...] Csapataim létszáma néhány nap alatt háromezer emberre emelkedett. [...] Miután hadaink száma és bátorsága így megnövekedett, [...] átléptem Magyarország határát, mint Caesar a Rubicont.” (II. Rákóczi Ferenc emlékiratai)

C) „Magunkat említett első József császár és ő általa az egész Ausztriai Ház rajtunk követelt királyi engedelmségétől [...] felszabadultaknak [tekintjük] [...] szabad akarattunkból hazánkban interregnumot [uralkodó nélküli állapotot] [hirdetünk].” (Országgyűlési határozat)

a) Tegye időrendbe a forrásokat a bennük leírt események alapján! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! A legkorábbival kezdje! (A helyes sorrend esetén: 1 pont.)

1.	2.	3.

b) Nevezze meg közismert szakkifejezéssel/fogalommal azokat a személyeket, akiket az A) betűjelű forrás aláhúzott része említ! (1 pont)

.....

c) Hogyan értelmezhető Rákóczinak a B) betűjelű forrás aláhúzott részében szereplő kijelentése? Karikázza be a helyes értelmezés sorszámát! (1 pont)

1. Úgy gondolta, hogy olyan sereggel rendelkezik, amely már lehetővé teszi az ellenség teljes legyőzését.
2. Az volt a célja, hogy teljhatalmat szerezzen Magyarországon.
3. Döntését véglegesnek szánta, és akár a fegyveres harcra is készen állt.

d) Nevezze meg egyetlen szóval (szakkifejezéssel) a C) betűjelű forrásban leírt eseményt! (1 pont)

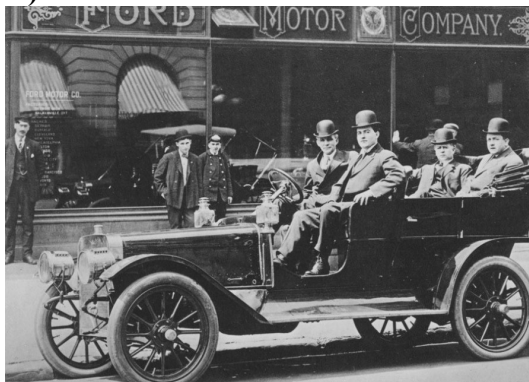
.....

4 pont	
--------	--

6. A feladat az ipari forradalmakkal kapcsolatos.

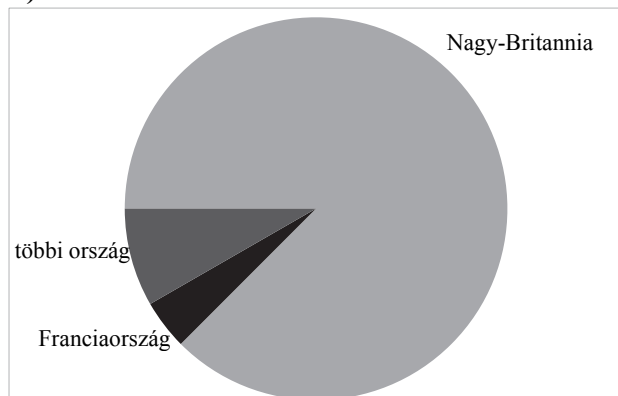
Válassza ki a következő – az ipari forradalmak korára vonatkozó – források közül azt a hármát, amely a második ipari forradalom korához köthető! Írja a megfelelő források betűjelét a táblázatba! (Elemenként 1 pont.)

A)



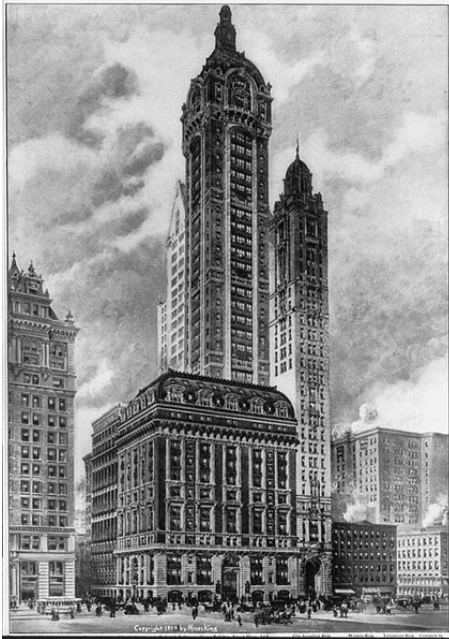
Ford-modell

B)



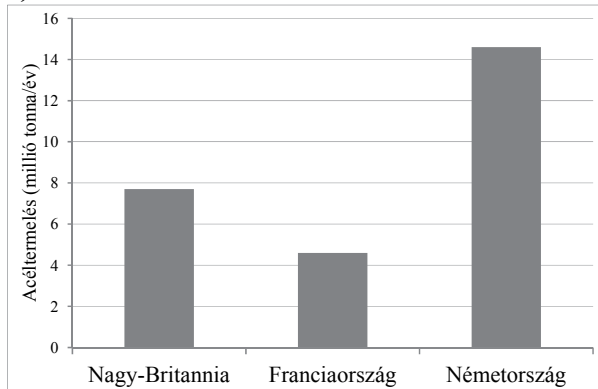
A széntermelés megoszlása Európában
(Oroszország nélkül)

C)



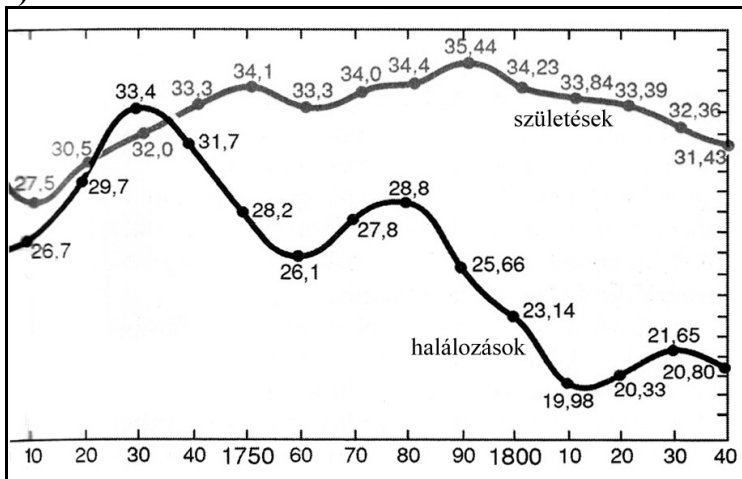
New York-i épületek

D)



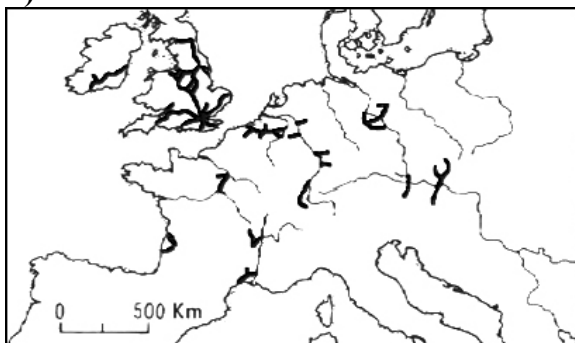
Európai nagyhatalmak éves acéltermelése (millió tonna)

E)



Az 1000 főre jutó születések és halálozások számának változása Angliában

F)



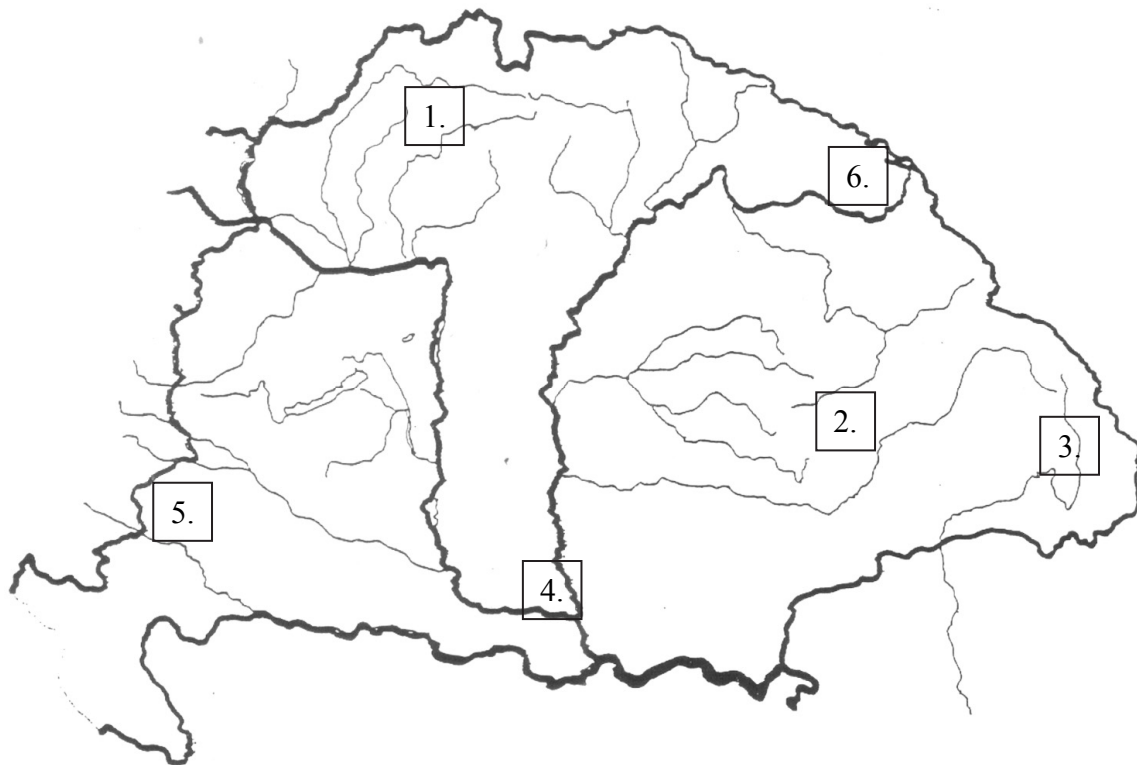
Vasútvonalak Európában

A második ipari forradalom korához köthető források betűjelei:

--	--	--

3 pont

7. A feladat Magyarország dualizmus kori nemzetiségi viszonyaival kapcsolatos. Nevezze meg azt a népcsoportot, amelyikre az adott állítás vonatkozik! Írja a népcsoport elnevezése mellé a térképvázlaton négyzettel jelölt területek közül annak a sorszámát, ahol az adott népcsoport a többségi lakosságot alkotta! Egy helyre egy sorszámot írjon, három sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)



a) Egy 1868-ban elfogadott törvény biztosította számukra a területi autonómiát.

A népcsoport: Sorszám:

b) A jellemzően római katolikus és evangélikus vallású népcsoport körében volt a legmagasabb a kivándorlók aránya, mert az általuk lakott hegyvidéki területek kevés megélhetési lehetőséget biztosítottak.

A népcsoport: Sorszám:

c) A jellemzően ortodox vallású népcsoport vezetőinek politikai fellépését befolyásolta anyaországuk feszült viszonya az Osztrák–Magyar Monarchiával, ami 1914-ben háború kirobbanásához vezetett.

A népcsoport: Sorszám:

3 pont	
--------	--

8. A feladat az első világháború történetéhez kapcsolódik.

Állapítsa meg a térkép és ismeretei segítségével, hogy az egyes állítások a világháború melyik frontjára vonatkoznak! Írja a térképen ábrázolt, megfelelő front nevét a kipontozott vonalra! Egy front nevét több helyre is beírhatja. Nem minden front nevét szükséges beírnia. Egy helyre csak egy front nevét írja! (Elemenként 1 pont.)



Az első világháború frontjai

a) Ennek a frontnak a léte a háború közvetlen kirobbantó eseményéhez kapcsolódott:

.....

b) Ezen a fronton akart a háború kezdetén döntést kicsikarni a német vezérkar:

.....

c) Ezen a fronton a háború kezdetétől fogva a központi hatalmak mindkét nagyhatalmának csapatai harcoltak:

.....

d) Hosszúsága miatt erre a frontra volt a legkevésbé jellemző az állóháború:

.....

4 pont	
--------	--

9. A feladat Magyarország második világháborús részvételével kapcsolatos.**Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)**

„Hazánk határain [...] orosz seregek nyomulnak előre [...]. Nyomukban a román haderő, mely a szövetséges hatalmaktól engedélyt nyert, hogy a németek ellen folyó háborúban Magyarország ellen is használja fegyverét. Ilyen körülmények között a németek és a szövetségesek háborújában való további részvétel könnyen nemzeti katasztrófához vezethet.” (Az Erdélyi Magyar Tanács levele Horthy Miklóshoz)

„Végső veszélyben forgó népem nevében és érdekében fordulok Önhöz. [...] Ezer éven át, de különösen az utolsó évtizedben, népünk sorsát a szomszédos kolosszus [óriás] befolyásolta. [...] Amikor delegátusaimat [küldötteimet] teljhatalommal felruházva elküldöm a [...] tárgyalásokra, kérem Önt, hogy kímélje meg ezt a szerencsétlen országot [...].” (Horthy Miklós levele Sztálinhoz)

a) Melyik évben íródtak a fenti levelek?

b) Melyik az az ország, amelyikre a második levélben aláhúzott kifejezés utal?

.....

c) Mi az a veszély, amelyet mindkét levél szerzői el akartak hárítani?

.....

d) Hogyan kívánták mindkét levél szerzői elhárítani ezt a veszélyt?

.....

4 pont	
--------	--

10. A feladat a Kádár-korszak gazdaságával kapcsolatos.**Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)**

A) „Kétoldalú tárgyalásokat folytattunk [a többi szocialista országgal], és itt megállapíthattuk, [...] milyen arányban számíthatunk a fejlesztés ütemének megfelelő nyersanyagellátásra. [...] Ebben az évben tovább akarjuk javítani iparunk nyersanyagellátását.”

B) „1959-ben főleg a gépgyártásra vár nagy feladat. A tavalyinál 10 százalékkal magasabb tervet kell teljesíteniük. [...] A szénbányászattól nem sokkal nagyobb mennyiséget kérünk, hanem fokozottabb gondot a minőség javítására.”

C) „Könnyűipari vállalatainkra is nagy feladatok várnak ebben az esztendőben. Növelniük kell a lakosság közvetlen igényeinek kielégítését, tovább kell csökkenteni a hiánycikkeket.”

D) „Rendkívül fontos ma is, és az lesz a jövőben is, hogy betartsuk az önkéntesség lenini elvét, de világos dolog, hogy a szocializmus építése megköveteli, [...] hogy népszerűsítsük a nagyüzemi munka előnyét. A munkásosztálynak és szövetségeseinek, a dolgozó parasztságnak, az egész népnek alapvető érdeke, hogy falun is uralkodóvá váljék a szocialista termelési forma.”

(Részletek Münnich Ferencnek, a Minisztertanács elnökének egyik országgyűlési beszédéből, 1959)

a) Melyik forrásrészlethez köthető közvetlenül a kollektivizálás fogalma?

A forrásrészlet betűjele:

b) Melyik forrásrészlet utal közvetlenül az életszínvonal növelésének szándékára?

A forrásrészlet betűjele:

c) Milyen tényező korlátozta egyes nehézipari ágazatok fejlesztésének lehetőségeit? Válaszoljon röviden a források alapján!

.....

d) Fogalmazza meg, milyen tekintetben mond ellent a következő idézet az egyik forrásrészletnek!

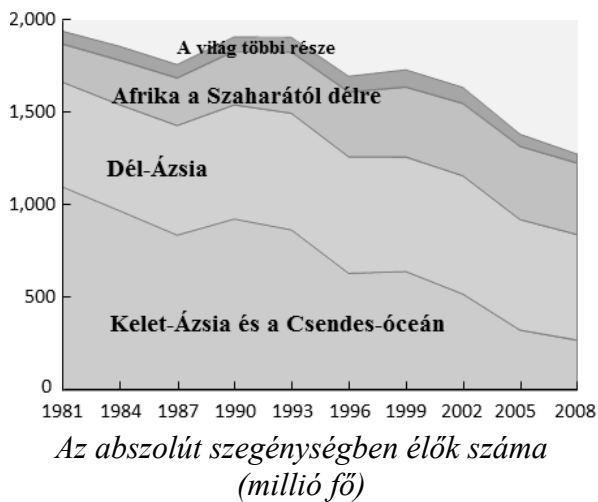
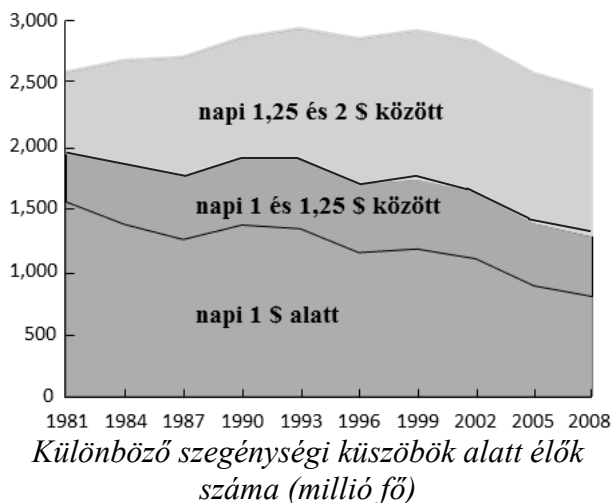
„Ez év márciusában a sok zaklatásnak már nem tudtam ellenállni és aláírtam a belépési nyilatkozatot a székkutasi Új-Élet Termelőszövetkezetbe.” (Egy parasztember levele a Csongrád megyei párttitkárnak, 1959)

.....

4 pont	
--------	--

11. A feladat a fejlődő országok jelenkori problémáihoz kapcsolódik.

Válassza ki a helyes megoldást a grafikonok értelmezésével / összevetésével és ismeretei segítségével! Karikázza be a helyes megoldás sorszámát! (Elemenként 1 pont.)

A)**B)**

a) Az A) grafikon ábrázolásán abszolút szegénynek azokat nevezik, akik napi jövedelme kevesebb, mint ...

1. 1 dollár. 2. 1,25 dollár. 3. 2 dollár.

b) Az abszolút szegénységben élők száma 1981 és 2008 között – az alább felsorolt országok közül – a legnagyobb mértékben csökkent.

1. Kínában 2. Indiában 3. Braziliában

c) A napi 2 dollárnál kevesebb jövedelemmel rendelkezők aránya a világ népességén belül 1980 óta ...

1. nőtt. 2. stagnál. 3. csökkent.

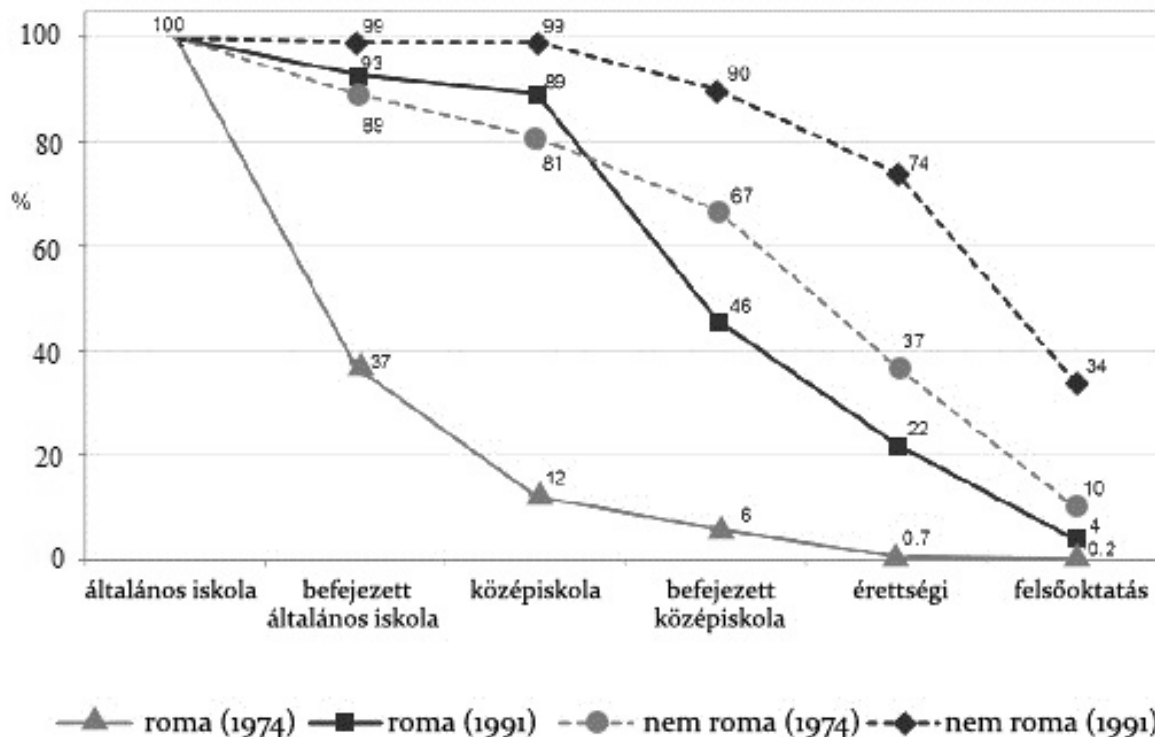
d) A világ szegényeinek száma ...

1. másfél milliárd fő alá csökkent.
2. kb. két és fél milliárd fő.
3. attól függ, milyen értéket tekintünk szegénységi küszöbnek.

4 pont

12. A feladat a hazai cigányság helyzetéhez kapcsolódik.

Döntse el a grafikon és ismeretei segítségével, hogy melyik iskolatípusra igazak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet. (Elemenként 1 pont.)



Az 1974-ben, illetve az 1991-ben született roma, illetve nem roma fiatalok iskolai pályafutása 20-21 éves korukig (%)

Állítások	általános iskola	középiskola	felsőoktatási intézmény
a) A nem romákkal ellentétben a romák többsége napjainkban nem végzi el ezt az iskolát, így szakmát sem szerez.			
b) Egy nem romának napjainkban több mint nyolcszor akkora esélye van a bejutásra ebbe az iskolába, mint egy roma diáknak.			
c) A roma tanulók lemaradása ennek az iskolának az elvégzésében ma már nem jelentős a nem romákéhoz képest.			

3 pont

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Felvilágosodás	rövid
	14.	Sztálini diktatúra	rövid
Magyar történelem	15.	Erdélyi Fejedelemség	rövid
	16.	I. Károly (Róbert) gazdasági reformjai	hosszú
	17.	Mária Terézia úrbéri rendelete	rövid
	18.	Az 1848–49-es magyar szabadságharc	hosszú
	19.	Rákosi-korszak	rövid
	20.	Bethlen István miniszterelnöksége	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!

Karikázza be a választott oszlop betűjelét!

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

13. A feladat a felvilágosodáshoz kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a felvilágosodás korának az államról alkotott felfogását!

„IV. A szabadság annyit jelent, hogy mindent szabad, ami másnak nem árt. Az egyes ember természetes jogainak gyakorlása tehát más korlátokba nem ütközhetik, mint azokba, amelyek a társadalom többi tagjai számára ugyane jogok élvezetét biztosítják; s e korlátokat a törvény határozhatja meg.” *(Emberi és polgári jogok nyilatkozata, 1789)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

15. A feladat az önálló Erdélyi Fejedelemség történetével kapcsolatos. (rövid)
Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével az erdélyi rendiség jellemző vonásait!
(A vallási viszonyokra ne térjen ki!) Használja a középiskolai történelmi atlaszt!



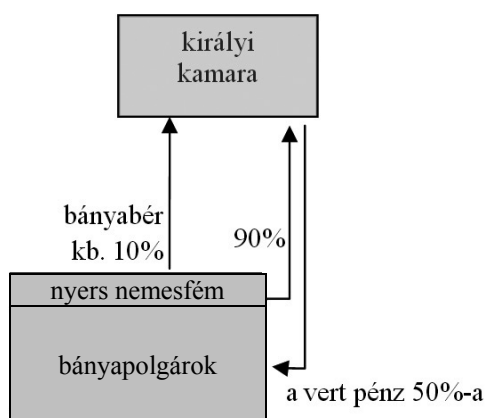
Az Erdélyi Fejedelemség országgyűlése

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztósorszám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat I. Károly (Róbert) uralkodásához kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével I. Károly (Róbert) bevételeit, pénzügyi és gazdasági reformjait!

„Hogyha a főpapok, szerzetesek és világi papok, vagy a nemesek bármelyikének földjein és birtokán arany-, illetve ezüstbányát fognak találni, s amennyiben nem tagadják le azok létezését és nem tagadják meg a feltárásukat, akkor ugyanők örökre élvezzék örvendezve azon földjeiknek változatlan birtoklását, amelyeken ezek az arany- és ezüstbányák találhatóak, sőt a földjükön talált arany-, illetve ezüstbányákból származó, a bányászok szokása szerint befolyó királyi jövedelmek harmadrészét is kapják meg teljességgel örök időkre.” (I. Károly oklevele, 1327)



A nemesfémbányászatból származó királyi jövedelmek I. Károly (Róbert) idején

„Mivel jól tudjuk, hogy Béla király jelölte ki mind a brünni polgároknak, mind a nagyszombatiaknak a vámhelyeket, ezeket továbbra is törvényesnek és jogosnak tekintjük. Éppen ezért a mi kereskedőinket, mind a csehországi és más országokból érkező kereskedőket hívjuk és biztatjuk, hogy javaikkal, áruikkal és értékeikkel békében, háborítatlanul és minden akadályozás nélkül vagyonuk és személyük biztonságában a vámok lefizetése után szabadon jöjjenek keresztül az említett vámhelyeken.” (I. Károly oklevele, 1336)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17. A feladat Mária Terézia uralkodásához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével az úrbéri rendelet lényegi elemeit és jelentőségét!

„Minden egésztelkes jobbágy köteles lesz az úrbérszabályozás értelmében hetenként egy napi négyigás robotot teljesíteni az úrnak, ahol azonban mostanáig két igával szokták teljesíteni az igásrobotot, azokon a helyeken az igásrobot kötelezettséget továbbra is két igával fogják teljesíteni.” (Úrbéri rendelet)

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

18. A feladat az 1848–49-es magyar szabadságharccal kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, miként alakult a katonai helyzet 1849 nyarán! Válaszában térjen ki az erőviszonyokra és a vereség okaira! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Katonai erőviszonyok 1849 nyarának elején	
A teljes magyar honvédsereg	kb. 160 ezer fő
A Magyarország ellen mozgósított osztrák seregek	kb. 170 ezer fő
Magyarországra küldött orosz seregek (1849 májusától)	kb. 200 ezer fő

„Mi nem tesszük le fegyverünket. Mi megvívandunk Európa szövetkezett két tyránjának [zsarnokának] hadaival. [...] De egyszermind kiáltó s komoly szózatot emelünk Európa alkotmányos kormányaihoz és népeihez.

Ti kormányok, hivatalos őrei vagytok nemcsak országotok, hanem egész Európa szabadságának és jogszerű érdekeinek is. Roppant felelőség nehezedik rátok. A bűn, melyet bármely országában Európának a szabadság és az örök jog ellen elkövetni engedtek, bosszúállva fog titeket és országaitokat megbüntetni.” (*Kossuth Lajos és Szemere Bertalan miniszterelnök által kibocsátott kiáltvány Európához, 1849. június 28.*)

„Sehogy sem tudok napirendre térni afölött, hogy Görgei Komárom elhagyása után hogyan kerülhette meg hadseregünknek előbb a jobb, aztán a bal szárnyát, hogyan tehetett ilyen hatalmas kört, hogyan teremhetett délen, hogyan egyesülhetett az ottani erőkkel! S mindezt az általad vezetett 120 000 főnyi fegyelmezett és bátor hadseregünk [az orosz főszereg] ellenében.” (*I. Miklós cár levele Paszkievicznek, a Magyarországra küldött orosz seregek főparancsnokának, 1849 nyarán*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

19. A feladat a Rákosi-korszak mindennapjaival kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével az életszínvonal összetevőinek alakulását a Rákosi-korszakban!

A szükséges munkaórák száma néhány termék megvásárlásához 1938-ban és 1952-ben (az átlagbér alapján)			
év	férfi gyapjú télikabát	1000 db téglá	1 kg sertéscomb
1938	178	73	4,4
1952	243	178	6,5

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

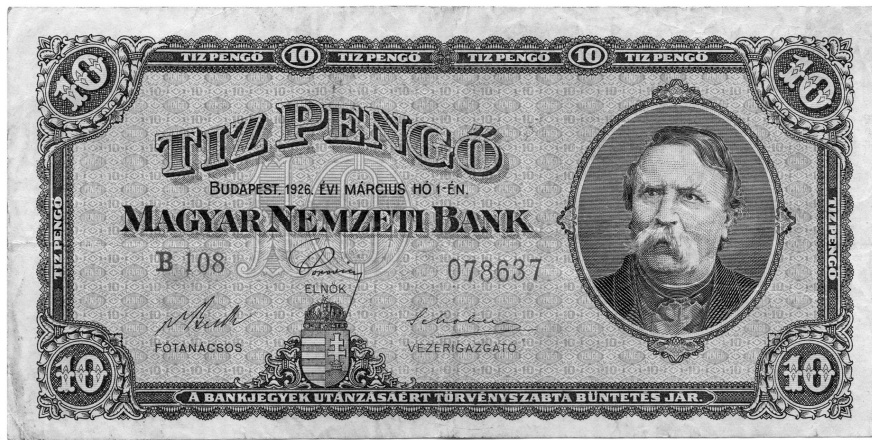
.....

.....

.....

Szemponatok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

20. A feladat Bethlen István miniszterelnökségéhez kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével Bethlen István legfontosabb politikai és gazdasági konszolidációs intézkedéseit! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!



Tízpengős bankjegy

A magyar ipari termelés alakulása (1913 = 100%, Trianon utáni országterületre számítva)					
év	fémipar	gépipar	élelmiszeripar	vegyipar	textilipar
1913	100	100	100	100	100
1921	66	44	70	52	70
1924	50	36	69	62	121
1929	82	83	95	108	315

Választási eredmények Magyarországon				
év	Keresztény Nemzeti Egység Pártja	Országos Kisgazda Párt	Magyarországi Szociáldemokrata Párt	egyéb
	1922-től: Egységes Párt			
1920	38%	34%	nem vett részt	28%
1922	57%		10%	33%
1926	69%		6%	25%

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
		Osztószám 2
Vizsgapont	21	

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. Athéni demokrácia	4	
	2. Iszlám vallás	4	
	3. Magyar államalapítás	4	
	4. Földrajzi felfedezések	4	
	5. Rákóczi-szabadságharc	4	
	6. Ipari forradalmak	3	
	7. Nemzetiségek a dualizmus korában	3	
	8. Az első világháború frontjai	4	
	9. Magyarország a második világháborúban	4	
	10. A Kádár-korszak gazdasága	4	
	11. A fejlődő országok problémái	4	
	12. A hazai cigányság helyzete	3	
	Összesen	45	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. Felvilágosodás	12	
	14. Sztálini diktatúra	12	
	15. Erdélyi Fejedelemség	12	
	16. I. Károly (Róbert) gazdasági reformjai	21	
	17. Mária Terézia úrbéri rendelete	12	
	18. Az 1848–49-es magyar szabadságharc	21	
	19. Rákosi-korszak	12	
	20. Bethlen István miniszterelnöksége	21	
	Összesen	45	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: